

یکی از روابان فرهنگ عامیانه سیرجان از آداب و رسوم بیلدای قدیم می‌گوید؛ دوره‌می شب چله

پاسارگاد: شب بیلدا که به شب چله نیز معروف است، یکی از آیین‌های ایرانی‌هاست که با آداب و رسوم متنوعی برگزار می‌شود و ریشه در فرهنگ کهن مردم ایران دارد. مردم سیرجان نیز مثل سایر مردم ایران اولین شب زمستان و بلندترین شب سال را جشن می‌گیرند. آنچه در ادامه درباره‌ی آداب و رسوم شب بیلدا می‌خوانید، گفت‌وگوئی پوراندخت غلامحسین‌زاده یکی از روابان فرهنگ عامیانه سیرجان با پاسارگاد است.

به نقل از این روی سیرجانی، از قدیم اولین روز دی ماه را آغازچله‌ی بزرگ زمستان می‌دانستند. همین (نماددی) اوهمین دو برادر بودند که روز اول چله با هم دعوی‌شان می‌شود. از صدای بلند و داد و فریادهای این دونفر آسمان غرض می‌رود و رعده‌بری می‌زند. این دونفر گریه می‌کنند و گریه‌ی آن‌ها همان باران است که شروع به باریدن می‌کند. این دو برادر قیاب هم هستند و می‌خواهند از هم جلوزنند و پیشی بگیرند. بنابراین از

می‌کردند و اقوام برای انجام کارهای شب بیلدا و تدارک آن شب‌به‌همدیگر کمک می‌کردند. همه حمام می‌رفتند و لباس نومی‌پوشیدند. به گفته‌ی این روی سیرجانی همه‌ی مهمانان در این شب میوه می‌خورند و عقیده داشتند باید در این شب میوه‌های سرد خورده شود تا تابستان خنک و خوبی در پیش داشته باشند و جگ و جانورهای تابستانی کمتر پیدا شود. در قدیم میوه‌ی شب‌چله فقط انار و انگور و هندوانه بود. مثلاً پرتقال و لیموشیرین وجود نداشت. خیار سبز هم میوه‌ی تابستانی بود و در زمستان یافت نمی‌شد.

چند هندوانه‌ی بزرگ انتخاب می‌کردند. از بین این هندوانه‌ها بالاخره یکی دوتا سالم می‌ماند. هندوانه‌ها را در یکی از اتاق‌های سرد خانه که آنجا سایه‌ی سنگینی داشت و اتاق انباری خانه به‌شمار می‌رفت و برای نگهداری مواد خوراکی حکم یخچال را داشت، لایه‌لای کاه، خاک نرم یا شن نگه می‌داشتند و برای اینکه خراب نشوند روی زمین نمی‌گذاشتند. هر روز آن‌ها را جابه‌جا می‌کردند و اصطلاحاً گرده به‌گرد می‌کردند تا خراب نشوند.

آن وقت‌ها در اکثر خانه‌ها درخت انار و انگور بود؛ انگور ریش‌پایا، انگور سیاه که برای شب چله مقداری نگهداری می‌کردند. زنان خانهدار کیسه‌های نخی می‌دوختند و چند خوشه از انگورها را روی شاخه‌ی درخت کیسه می‌کردند. انگورها را با کیسه داخل شفتو (سبد) می‌گذاشتند تا روی هم قرار نگیرند و در همان اتاق سرد و انباری خانه، نگه می‌داشتند.

انارها را با شاخه به‌صورتی که در انتهای آن قسمتی از شاخه‌ی درخت باشد، می‌چینند و یک بند به شاخه‌ی آن می‌بندند و با میخ به دیوار همان اتاق آویزان می‌کردند. شب چله که می‌رسید، انارها را توی آب می‌ریختند تا پوست‌شان که خشک شده بود نرم شود. سپس می‌شکستند و قومی‌کردند. پوست دورش را می‌گرفتند و تکه‌های شکل‌دار درمی‌آوردند. یا انار را دانه می‌کردند و در ظرفی می‌ریختند. هندوانه‌ها را به صورت کالی می‌پودند و داخل سینی می‌گذاشتند.

این روی سیرجانی در ادامه‌ی آماده کردن ملزومات شب چله به تهیه‌ی آجیل مخصوص این شب اشاره کرد: زنان خانهدار برای شب چله آجیل هفت‌رنگ درست می‌کردند. آن‌ها دو نوع آجیل تدارک می‌دیدند. یکی آجیل شیرین که شامل: پسته، تریشاله، جوهرقند، خرما، پیازم، کنگ، کشمش سبز، میزرو انجیر بود. دیگری آجیل شور که شامل: تخمه هندوانه، تخمه خیارخربزه، تخمه شیطون و تخمه آفتابگردان، تخمه کدو پسته و بادام و مغز گردو، مغز بادام، نخود شور کرده، نخود و کنجد و گندم و کتف بود.

ادامه در همین صفحه

گی با مریم‌السادات منصوری راننده‌ی کامیون؛

آهن که ترس ندارد

عکس: امین ارجمند | پاسارگاد

پاسارگاد

قیافه‌ها و تیپ و هیکل‌شان تقریباً شبیه هم است. همان قیافه معمولی که از رانندگان در ذهن‌ها نقش بسته است. با هیبتی کاملاً مردانه و زمخت. اینجا اما دنبال کسی آمده‌ایم که همه ویژگی‌هایش با بقیه رانندگان متفاوت است. کسی که اگرچه ظاهرش با بقیه متفاوت است اما مانند راننده‌های مرد عاشق کارش است. او یک زن است که اگرچه برای ما ناآشناست، اما خیلی از جاده‌های ایران، سال‌هاست «مریم خانم» را خوب می‌شناسند. بانویی که کار را عار نمی‌داند و پشت فرمان تریلی می‌نشیند تا نلر آفر خانواده‌اش باشد. مریم‌السادات منصوری متولد ۵۶ است و ۴۴ سال دارد. مدرکش دیپلم است و عشق ماشین سنگین، ۲۱ سالگی ازدواج کرده و شغل همسرش هم مانند پدرش رانندگی است و او در این راه بار و همیار شوهر است.

رانند تریلی و کامیون را اولین بار کی یاد گرفتی و از کی؟

من اول راهنمایی بودم آقام رانندگی با تریلی یادم داد.

منظورتون پدرتون هست دیگه؟

بله بابام چون سید هست، بهشون می‌گیم آقا.

از چه سن کمی شروع کردی؟

من اولین زنی بودم توی سیرجان که با تریلی رانندگی کردم البته تو سن کم.

زندگی در خانواده‌ای که پدری همسر راننده هستند چه مشکلاتی دارد؟

زندگی تو این خانواده مشکلات خاص خودش را دارد. توی این خانواده مادر خانواده باید هم نقش پدر رو داشته باشه هم مادر باشه هم زن خونه. وقتی بچه هستی همیشه باید انتظار کنی که بابات کی از جاده میاد همیشه دلتنگ هستی.

خاطره‌ی بد و تلخ هم از این شغل

... ادامه از ستون
زن‌های خانواده تخمه میوه‌های تابستانی (خربزه و هندوانه) را جمع می‌کردند، می‌شستند و خشک می‌کردند تا برای شب بیلدا برشته کنند. آن‌ها به شیوه‌ی خاص تخمه‌های هندوانه را خندان می‌کردند. همچنین روی فرهنگ عامیانه سیرجان بزم بر این بود که شب جمع‌آوری می‌کردند تا آن‌ها را بشکنند و برشته کنند و داخل آجیل شب چله بریزند. درست کردن فوتو برای شب چله از جمله تدارکات بود. از دیگر خوراکی‌ها شیرینی بود. همچنین در این شب چغندر و شلغم و سبزی‌های هم برای مهمانان می‌پختند. به گفته‌ی این روی فرهنگ عامیانه سیرجان بزم بر این بود که شب

من همیشه گفتم رانندگی با کامیون مختص مردان نیست الان خانم‌های زیادی هستن که با آقاشون توجاده کار می‌کنن. **تا حالا توی چه جاده‌هایی پشت فرمان تریلی نشستنی و طولانی‌ترین مسیری که نشستنی از کجا تا کجا بوده؟**

جاده بندرعباس نشستم. جاده اصفهان و جاده شیراز.

پشت چه کامیونی؟

اسکانیا و FH و رنو هم نشستم.

همسرت رانندگی رو قبول دارد؟

آره قبول داره.

چرا هنوز تعداد زیادی از مردم شغل‌ها را به مردانه/زنانه تقسیم می‌کنند و معتقدند مثلاً زن نباید پشت ماشین سنگین بنشیند؟

از نظر من تعصبات و فکرها‌ی قدیم هست که دوست نداری زن کارهایی را که مردونه است انجام بده و فکر می‌کنی که مردها الرجحیت دارند بر زن‌ها.

پس چطور با اینکه پدر از رانندگان قدیمی بوده، به شما رانندگی آموخته و این جسارت رو به شما داده؟

پدر من همیشه معتقد بود که زن باید روی پای خودش وابسته و متکی به خودش باشه. باید مردونه کار کنه و همیشه به حرف میزدن هنگامی که رانندگی یادم میداد می‌گفت هیچ وقت از آهن ترس اگر ترسیدی راننده نمیشی.

حرفت به دخترانی که به رانندگی با ماشین سنگین علاقه دارند اما فکر می‌کنند این یک کار مردانه است، چیست؟

رانندگی از نظر من حلال‌ترین نونی است که به فرد سر سفره‌ش میاره چون با جون خودش معامله کرده و به تمام دخترانی که علاقه به رانندگی دارن میگم که همیشه به علاقه خودتون احترام بذارید و دنبال رانندگی برید. چون رانندگی زن و مرد دنداره.

پدرمون راننده بود. عاشق رانندگی بودیم.

فکر می‌کنی تفاوتش با رانندگی با ماشین‌های سواری چیست؟

وقتی با تریلی رانندگی می‌کنی واسه دنده عقب فرمون برعکس کار می‌کنه و ۱۰ دنده داره. بعضی‌ها هشت دنده و نیم دنده داره.

تا به حال شده از اطرافیان بشنوی که رانندگی ماشین سنگین کار مردهاست، نه زن‌ها؟

در پیش داشته باشند. در این شب‌همه‌ی اعضای قافلیم با هیجان و گرمای وجودشان دور هم جمع می‌شدند و شب بلند و سرد زمستان را با گرمی محفل و وجودشان، کوتاه می‌کردند. درون اجاق‌های گلی را پر از کنده می‌کردند و می‌سوزاندند و به اصطلاح آتش می‌کردند. کنده‌هایی که به زغال تبدیل شده بودند را توی منقل

می‌ریختند و قهوه‌جوش و چای با منقلی دم می‌دادند. در این شب‌همه‌ی گفتند و شنیدند تا آخر این شب‌ها شب‌تعریف و صحبت می‌کردند. اوسونه‌ی گفتند شعر می‌خواندند و چای می‌نوشیدند. شرمه می‌خوردند دست می‌زدند و جوج می‌گفتند. لوفاتشان را به شعرخوانی و نقل داستان‌ها و حکایات جالب و خنده‌دار می‌گذاشتند.

مدیر واحد انرژی گهر زمین خبر داد:

پروژه خط انتقال برق ۳۳ کیلوولت به کاواک معدن گهر زمین به اتمام رسید

با همکاری مدیریت امور معدن و مدیریت انرژی برق ۳۳ کیلو ولت با ظرفیت حداقل ۷ مگاوات به کاواک معدن گهر زمین رسید. به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل شرکت سنگ آهن گهر زمین؛ مهندس محمود پور خسروانی مدیر انرژی این شرکت با اشاره به وجود مشکلات برق ناحیه امور معدن و تامین برق پمپ‌های زهکش از طریق دیزل ژنراتورها عنوان کرد: با همکاری مدیریت امور معدن و مدیریت انرژی گهر زمین پروژه خط انتقال برق ۳۳ کیلو ولت از پست برق گهر زمین تا کاواک معدن به طول تقریبی ۲.۵ کیلومتر به اتمام رسید.

وی افزود: در ابتدا این خط تغذیه الکتروموتورهای مربوط به پمپ‌های جاه‌های شمالی معدن و تمامی پمپ‌های زهکش داخل پست معدن را به انجام می‌رساند که پس از خرید ترانسفورماتور در خواستی واحد انرژی با نسبت تبدیل ۲۰/۳۳ کیلو ولت با توان ۷ مگاوات، از این به بعد برق‌رسانی اداری سایت گهر زمین نیز از طریق همین خط صورت می‌پذیرد.

مدیر انرژی گهر زمین خاطر نشان کرد: با توجه به ظرفیت خط و فیدر اختصاصی، امکان برق داری تجهیزات از قبیل شاول برقی، دستگاه‌های حفاری و غیره نیز فراهم شده است.

کلینیک دندانپزشکی مهرگان

Mehregan Dental Clinic

- ترمیم
- جرم‌گیری
- جراحی
- دندانپزشکی کودکان
- جراحی دندان عقل
- کاشت دندان
- ایمپلنت
- درمان ریشه
- لمینیت
- عصب‌کشی
- روکش فول سرامیک
- زیبایی و سفید کردن دندان با استفاده از لیزر

- عمومی
- شبه‌روزه
- تخصصی

مجرب به اتاق استریل مرکزی

استفاده از پک‌های یک‌بار مصرف برای بیماران به صورت مجزا

مجرب به رادیولوژی دیجیتال دندان